

บทที่ 5

พฤติกรรมกรับชม รายการละครโทรทัศน์ไทยของคนลาวในเวียงจันทน์

คงเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า โทรทัศน์ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวัน ความสัมพันธ์ระหว่างโทรทัศน์กับวิถีการดำเนินชีวิตเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน แต่กระนั้นมันก็มี ความสำคัญมากพอที่สามารถทำให้เราเข้าถึงบทบาทของใครบางคนในครอบครัวของเราได้ เมื่อ เรากล่าวถึงครัวเรือนหรือครอบครัวแน่นอนว่าครัวเรือนต่างมีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ครอบครัว เดี่ยว ครอบครัวขยาย ภายในหนึ่งครัวเรือนต่างมีองค์ประกอบที่แตกต่าง มีทั้งพ่อ แม่ ลูก หรือปู่ ยา ตา ยาย รวมอยู่ด้วย ครัวเรือนจึงเป็นแหล่งที่รวมของคนที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านเพศและวัย ฉะนั้นการมีรูปแบบของครัวเรือนที่แตกต่างกันย่อมหมายถึงการทำให้คนเรามีการใช้ชีวิตประจำวัน ที่แตกต่างกันด้วย

โทรทัศน์ สามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดกิจวัตรประจำวันของครัวเรือนใน เวียงจันทน์ ทำให้เรามองเห็นถึงรูปแบบหรือพฤติกรรมกรับชมโทรทัศน์ที่แตกต่างกันในแต่ละ ครัวเรือน ในโทรทัศน์หนึ่งวันมีรายการมากมายให้เราเลือกเปิดรับชมได้ตลอด 24 ชั่วโมง แต่ รายการอะไรเล่าที่จะมีผลกระทบกับผู้ชมได้มากพอที่จะทำให้พวกเขามานั่งรวมตัวกันอยู่หน้าจอ โทรทัศน์ได้อย่างพร้อมหน้าพร้อมตา ถ้าไม่ใช่รายการที่เราเรียกว่า “ละคร”

“ละครโทรทัศน์” หรือที่เราได้ยินจนคุ้นหูอีกคำหนึ่งว่าเป็น “ละครน้ำเน่า” (soap opera อัน หมายถึงละครที่แสดงสลับกับการโฆษณาขายสบู่ ซึ่งเป็นสินค้าสำหรับผู้หญิง) นั้นมีภาพลักษณ์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่าเป็นสื่อสำหรับผู้หญิงเท่านั้น เนื่องจากเป็นข้อเท็จจริงที่ว่า กลุ่มผู้หญิง เป็นกลุ่มคนดูหลักของละครโทรทัศน์ จึงมักจะมีคำถามตามมาว่าแล้วผู้ชายไม่เคยดูละครโทรทัศน์ เลยจริง ๆ หรือ ถ้าไม่จริง อะไรเป็นเหตุผลในการเลือกเปิดรับของกลุ่มผู้ชาย และผู้ชายวัยไหนที่ เปิดรับมากที่สุด

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ David Morley 1992 เป็นแกนนำ มอร์เลย์ เสนอถึงวิธีการศึกษาพฤติกรรมการรับชม ซึ่งแต่ก่อนเคยนิยมวัดกันในเชิงปริมาณว่ามีการเปิดรับหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มาเน้นการศึกษาจากมิติด้านคุณภาพ เช่น ในด้านความสนใจต่อรายการ ดูว่าคน ติดตามดูรายการประเภทใด ดูโดยพิจารณาไตร่ตรองหรือดูแล้วเชื่อตามสื่อไปหมด มีการทำกิจกรรมอื่นในระหว่างดูโทรทัศน์ หรือนั่งดูอย่างมีสมาธิ จิตใจจดจ่ออยู่ที่รายการที่ดู เพราะทั้งหมดนี้เป็นตัวแปรที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับผลกระทบของสื่อที่มีต่อผู้รับสารโดยตรง

David Morley ยังให้ความสนใจในความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ (Demographic variables) เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ฐานะทางเศรษฐกิจและชนชั้นทางสังคม กับแบบแผนในการเปิดรับสื่ออีกด้วย โดยมอร์เลย์เชื่อว่า พฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้รับสารเกิดขึ้นตามแรงผลักดันจากภายนอกมากระตุ้น (Exogeneous factors) ฉะนั้นเมื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติทางด้านประชากรที่แตกต่างกัน ก็น่าจะมีพฤติกรรมในการเลือกเปิดรับสื่อที่แตกต่างกันด้วย แต่สำหรับคนที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกัน เช่น แม่บ้านที่มีอายุอยู่ในวัยเดียวกัน ก็น่าที่จะมีพฤติกรรมที่เหมือนกัน เนื่องจากสภาพสังคมได้วางแบบอย่างไว้ให้แล้ว

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการแบ่งแยกกลุ่มประชากรตามเพศ วัย อาชีพ และชนชั้นทางสังคม ออกจากกัน โดยผู้วิจัยเชื่อว่าความแตกต่างนี้ น่าจะเป็นตัวบ่งชี้ให้เราเห็นถึงความคิดที่แตกต่างกัน ได้เป็นอย่างดี และสามารถทำให้เราเข้าใจถึงพฤติกรรมการรับชมและรับรู้รายการละครโทรทัศน์ไทยของผู้รับสารลาวว่าเขาคิดอ่านกันอย่างไรเกี่ยวกับละครไทยของเรา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผู้รับสาร ในทัศนะของมอร์เลย์ ที่มองว่าผู้รับสารนั้นมีลักษณะทั้งที่เป็นฝ่ายกระทำ (Active) และเป็นฝ่ายตั้งรับ (Passive) ไปพร้อม ๆ กัน อยู่ที่ว่าในแง่มุมใดที่ผู้รับสารจะ Active หรือ Passive นอกจากนั้น Morley ยังสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับสาร (Audience) สื่อ (Media) และบริบทของผู้รับสาร (Context of Viewing Behavior) แต่จะคนว่าจะมีความแตกต่างกันไป โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกันด้านเพศ วัย อาชีพ และสถานภาพชนชั้นทางสังคม ในการศึกษาผู้รับสารลาวครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับชมรายการละครโทรทัศน์ไทยของคนลาวในเวียงจันทน์ ว่าเมื่อคนลาวเลือกที่จะเปิดรับรายการละครโทรทัศน์ไทยแล้ว เขามีรูปแบบในการดูอย่างไรบ้าง (Viewing Pattern) ซึ่งผู้วิจัยจะแบ่งการรายงานจำแนกไปตามวัยต่าง ๆ ดังนี้

วัยรุ่น

วัยรุ่นเพศชายในเวียงจันทน์ ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 15-21 ปี

จากการศึกษาพบว่า วัยรุ่นเพศชาย มีความสนใจในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย (Attention) ด้วยตนเอง อย่างเช่นบุญอ้อม ได้เปิดชมละครด้วยตนเองเพราะ ครอบครัวของบุญอ้อมมีกันแค่ 3 คน พ่อ แม่ ลูก หลังจากเลิกเรียนกลับบ้านแล้วบุญอ้อมจะดูโทรทัศน์คนเดียว ระหว่างที่พ่อแม่ยังไม่กลับจากการทำงาน หลังจากที่พ่อแม่กลับจากการทำงานแล้วจึงมาชมรวมชมละครโทรทัศน์ไทยด้วยกันที่ห้องนั่งเล่น เนื่องจากมีโทรทัศน์สีเครื่องเดียว

“ส่วนมากเปิดด้วยตนเอง หลังเลิกเรียน และส่วนมากก็จะดูคนเดียว เพื่อบริหารพ่อแม่ กลับมาจากทำงาน เวลาดูก็ดูแบบผ่าน ๆ เพราะต้องดูหนังสือ เติมน้ไม่ได้ จับใจความ เนื้อหาของละครเท่าไร และจะไม่ชมละครช่องนั้นช่องเดียว จะดูทุกช่องที่รับได้ แต่ส่วนใหญ่ดูช่อง 3 ช่อง 5 เพราะช่องอื่นรับไม่ได้ ถ้าหากอยากรู้ตอนต่อไปของ ละคร ก็จะไปอ่านหนังสือพิมพ์ลาวอยู่ที่โรงเรียน เพราะช่วงเที่ยงจะมีหนังสือให้ นักเรียนอ่าน” (บุญอ้อม, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

วัยรุ่นที่อยู่ในวัยศึกษาส่วนมากมีวิธีการดูแบบผ่าน ๆ เนื่องจากต้องดูหนังสือควบคู่ไปด้วย แต่ถ้าเนื้อเรื่องตื่นเต้นมาก ๆ ก็จะตั้งใจดูแบบจดจ่อ ผู้วิจัยสังเกตว่าถ้าขณะที่ชมเรื่องฝนตกชุกหรือไหลคนอะไรมาพบกัน พอเนื้อเรื่องมาถึงตอนที่ตื่นเต้น มีการต่อสู้กัน ยิ่งกัน กลุ่มตัวอย่างจะตั้งใจดูอย่างจดจ่อ ปล่อยหนังสือทิ้งไว้ข้าง ๆ ที่นั่งและค่อย ๆ หยิบหนังสือกลับมาอ่านใหม่อีกครั้งหลังจากที่เนื้อหาที่ตื่นเต้นจบลง วัยรุ่นเพศชายจะไม่ชอบชมละครช่องเดียวเรื่องเดียว ถึงแม้จะไม่ชมอย่างจดจ่อทั้งเรื่องแต่กลุ่มตัวอย่างก็สามารถเปลี่ยนช่องได้ทันทีเมื่อได้ยินเสียงของโฆษณา กลุ่มตัวอย่างกล่าวกับผู้วิจัยว่าส่วนมากจะดูละครทุกช่องที่รับได้ ส่วนใหญ่ชอบชมละครช่อง 3 และถ้าต้องการหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับละครที่ชอบหรืออยากติดตามจะใช้วิธีการอ่านจากหนังสือพิมพ์ที่โรงเรียนหรือไม่ก็ดูจากหนังตัวอย่างตอนต่อไป

(Atkin:1973) กล่าวว่า บุคคลจะเลือกรับสื่อใด ขึ้นอยู่กับการคาดคะเนเปรียบเทียบระหว่างผลรางวัลตอบแทน (Reward Value) กับการลงทุนค่าใช้จ่าย (Expenditures) และหนี้ระยะผูกพัน (Liabilities) ที่จะตามมา ถ้าผลตอบแทนหรือประโยชน์ที่ได้รับสูงกว่าการลงทุนค่าใช้จ่าย

หรือการต้องใช้ความพยายามที่จะรับรู้หรือทำความเข้าใจแล้ว บุคคลนั้นย่อมแสวงหาสื่ออื่น
(Information Seeking)

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการอ่านหนังสือพิมพ์ที่โรงเรียน ทั้งนี้ เพราะไม่ต้องไป
กระตือรือร้นที่จะต้องหาซื้อหนังสือพิมพ์จากที่อื่น ให้เสียเงิน มีสื่อที่ต้องการอ่านอยู่ในที่ที่สะดวก
ต่อการแสวงหา หรือไม่กลุ่มตัวอย่างจะเลือกแสวงหาจากสื่อที่ใกล้ตัวที่สุด ใช้ความพยายามน้อยที่
สุดแต่ตอบสนองความต้องการได้เช่นเดียวกัน คือ การเลือกชมละครตัวอย่างตอนต่อไป หลังจากที
ละครจบในแต่ละวัน

ลักษณะการคิดไตร่ตรอง (Reflexive) ในขณะที่ดูละครโทรทัศน์ไทยของวัยรุ่นเพศชายใน
เวียงจันทน์ พบว่าขณะที่ชมละครโทรทัศน์ไทยมีการคิดไตร่ตรองพิจารณาไปด้วยว่าอันไหนดี
หรือไม่ดี สิ่งไหนสามารถนำมาใช้กับชีวิตประจำวันได้ แต่ไม่คล้อยตามเพราะรู่ว่านั่นคือการแสดง
แต่บางครั้งละครบางเรื่องก็มีส่วนคล้ายคลึงกับชีวิตของเขา ทำให้บางครั้งก็อยากจะเป็นเหมือนใน
ละครกับเขาเหมือนกัน

*“เวลาดูจะคิดพิจารณาตามไปด้วยว่าสิ่งนี้ดี สิ่งนั้นไม่ดี เพื่อเอามาประกอบ
กับการใช้ชีวิตประจำวันของเราได้ แต่ไม่ทุกอย่างนะ เรื่องบทบาทยอมรับว่า
ดาราไทยเล่นดี แต่บางครั้งในขณะที่ชมบางเรื่องหนังไทยก็มีคล้าย ๆ กับชีวิต
ของเราเองก็มี เพราะละครทุกเรื่องส่วนใหญ่สร้างมาจากชีวิตจริง หรือสิ่งใกล้
ตัวคนใดคนหนึ่ง” (บุญอ้อม, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)*

จิตรลดา ดิษยนันท์ (2538) กล่าวว่า “การเลือกเรื่องที่มาทำเป็นละครโทรทัศน์ต้องเป็น
เรื่อง que ทุกคนสามารถเข้าถึงได้และสอดคล้องกับรสนิยมของคนไทย โดยมักเน้นไปที่คนกลุ่ม
ระดับกลางและระดับล่างเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะผู้ผลิตไม่สามารถที่จะทำละครให้ถูกใจผู้ชมทุกคน
ได้ ดังนั้นแนวคิดในการเลือกผลิตละครของกันตนา จึงยึดหลักการตอบสนองความพึงพอใจของคน
ส่วนใหญ่ ก็เป็นการเพียงพอแล้วในการผลิตละคร”

จากคำสัมภาษณ์ของบุญอ้อมทำ ให้เห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจถึงกระบวนการ
สร้าง แหล่งที่มาของเนื้อหาสาระในละคร รู้จักวิเคราะห์ และเลือกเฉพาะสิ่งที่เป็นประโยชน์ในการ
ดำเนินชีวิตของตนมาปฏิบัติในโลกแห่งความเป็นจริง แต่ถึงอย่างไรก็ตาม เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่า

ละคร ยังคงสามารถนำพาผู้ชมหลบหนีจากโลกแห่งความเป็นจริงไปสู่โลกแห่งจินตนาการและความฝันที่ปรารถนา

ภาพที่ 14 บริบทในการชมละครโทรทัศน์ไทยของครัวเรือนเพศชายลาวในเวียงจันทน์

ช่วงเวลาที่ดู (Temporal Organization) ละครโทรทัศน์ไทยของวัยรุ่นเพศชายในเวียงจันทน์ จากการสัมภาษณ์พบว่า ชอบดูละครช่วงเย็น ตั้งแต่เวลา 16.00 – 19.00 นาฬิกา มากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นว่าการติดตามดูละครโทรทัศน์ไทยในช่วงเวลานี้ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตแต่อย่างใด กลับคิดว่าช่วงเวลาที่ดูละครไทยนั้นเป็นการเพิ่มความรู้อ ความคิดให้กับชีวิตตัวเองมากกว่า

ระหว่างการสังเกตการณ์ผู้วิจัยพบว่า บุญอ้อม ซึ่งเป็นลูกชายคนเดียวของบ้านจะกลับมาถึงบ้านก่อนเป็นคนแรก หลังจากเก็บรองเท้านักเรียนแล้ว บุญอ้อมจะรีบเดินมาเปิดโทรทัศน์ในทันที หลังจากนั้นจึงค่อยเข้าไปเปลี่ยนเสื้อผ้า และมานั่งคุยกับผู้วิจัย บุญอ้อมเลือกเปิดละครช่อง 3 โดยใช้รีโมต พร้อมกับเดินหันกลับไปที่กระเป๋านั่งสือหยิบหนังสือเรียนออกมาเล่มหนึ่งมานั่งอ่านควบคู่ไปกับการดูละครไทย

กิจกรรม (Activities) ที่ทำระหว่างเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของวัยรุ่นเพศชายในเวียงจันทน์ จากการสังเกตการณ์พบว่า วัยรุ่นชายชอบอ่านหนังสือ ทำการบ้าน วาดรูป และดื่มเครื่องดื่ม ระหว่างชมละครโทรทัศน์ไทย

วัยรุ่นเพศหญิงในเวียงจันทน์ ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 15-21 ปี

จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นเพศหญิงมีความสนใจในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย (Attention) ด้วยตนเอง โดยจะดูกับครอบครัว ได้แก่ พ่อแม่พี่น้อง ที่ห้องนั่งเล่น เนื่องจากมีโทรทัศน์เครื่องเดียว มีวิธีการดูแบบใจจดใจจ่อ มีความตั้งใจในการดูสูงระหว่างที่ชมละครเรื่องนั้น ๆ อยู่ แต่ถ้าโฆษณาจะใช้รีโมตเปลี่ยนช่องสลับไปมา ส่วนมากวัยรุ่นเพศหญิงจาก 3 ใน 4 คนชอบดูละครช่อง 7 มากที่สุด รองลงมา คือ ช่อง 3 โดยให้เหตุผลที่ชอบช่อง 7 มากที่สุดเพราะละครเศร้าดี หากต้องการทราบข้อมูลหรือเนื้อเรื่องเกี่ยวกับละครเรื่องที่ติดตามชื่นชอบบ่อยมักจะไปหาซื้อหนังสือพิมพ์มาอ่าน

“ส่วนมากเลือกเปิดดูละครไทยด้วยตัวเอง จะดูกับพี่สาวที่บ้าน และเวลาดูจะดูอย่างใจจดใจจ่อมาก แต่จะไม่ชม เรื่องนั้นเรื่องเดียวช่องเดียวตลอด จะสลับกันไปมาระหว่างช่อง 3 กับช่อง 7 แต่ชอบช่อง 7 มากที่สุดเพราะละครเศร้าดี” (จันทร์มาลี, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

“จะเปิดดูด้วยตนเองคะ จะดูอยู่ที่บ้านกับน้อง พ่อและแม่ เวลาดูละครไทยจะใจจดใจจ่อมาก แต่ชอบเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาระหว่างช่อง 3 กับช่อง 7 แต่ถ้าชอบที่สุดก็ละครช่อง 7 ค่ะ ถ้าอยากรู้เพิ่มเติมก็จะไปหาซื้อหนังสือพิมพ์มาอ่าน” (พองสมุท, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

จากการสัมภาษณ์ ทำให้เห็นว่า พฤติกรรมการเปิดรับของวัยรุ่นเพศหญิง มีการเลือกที่จะเปิดรับด้วยตนเอง ถึงแม้ว่าสถานภาพในครอบครัวนั้น กลุ่มตัวอย่างจะเป็นน้องสาว หรือพี่สาวก็ตาม วัยรุ่นเพศหญิงก็แสดงความตั้งใจด้วยการรอคอยให้ถึงเวลาที่จะเปิดรับละครไทยที่ตนเองชื่นชอบ กลุ่มตัวอย่างได้ให้เหตุผลที่ชอบชมละครช่อง 7 มากที่สุดเพราะว่ามันเศร้าดี และนั่นพอจะทำให้เรามองเห็นว่า ความเป็นจริงช่อง 7 ก็มักนำเสนอแต่ละครแนวชีวิตเศร้า ๆ อยู่เป็นประจำ

และจากการสังเกตการณ์ในครัวเรือนทั้ง 2 ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงการแสดงอำนาจและบทบาทของคนทั้งสองนี้ในครัวเรือนของตนเองโดยผ่านสื่อละครโทรทัศน์ไทย อย่างเห็นได้ชัดเจน ตั้งแต่การครอบครองรีโมต คอนโทรล การเลือกช่อง เลือกเรื่องละครที่อยากชมด้วยตนเอง การนั่งในตำแหน่งที่ดีที่สุดของบ้านเพื่อชมละครโทรทัศน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พองสมุทเป็นลูกผู้หญิงคนเดียวและมีน้องชายซึ่งทำให้สมมติฐานที่นักคิดหลายคนกล่าวไว้ว่าละครเป็นสื่อและสารสำหรับเพศหญิง

กลายเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างและหนึ่งคำตอบที่ทำให้เห็นชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่วนจันทร์มาลีก็มีพี่สาวคนเดียว และจันทร์มาลีเป็นน้องคนสุดท้อง ในครอบครัวเรามักถูกอบรมสั่งสอนให้พี่รักน้อง รู้จักการเสียสละให้น้อง และผู้วิจัยก็ไม่เคยเห็นพี่สาวของจันทร์มาลีได้ครอบครองรีโมตเลยแม้แต่ครั้งเดียว

ภาพที่ 15 บริบทในการชมละครโทรทัศน์ไทยของครัวเรือนเพศหญิงในเวียงจันทน์

David Morley (1986) กล่าวว่า การดูโทรทัศน์ในบริบทของครอบครัวเกิดขึ้นภายใต้ความสัมพันธ์ทางสังคม (social relations) มากกว่าจะเป็นกิจกรรมของแต่ละปัจเจก หรืออีกนัยหนึ่งการดูโทรทัศน์เป็นกิจกรรมแห่งการรวมตัวของปัจเจกทั้งหลายที่อยู่ในครัวเรือนเดียวกัน ด้วยเหตุนี้กิจกรรมการดูโทรทัศน์จึงมีลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ (power relations) และถือได้ว่าเป็น "การเมืองของห้องนั่งเล่น" (politic of the living room)

การเมืองในห้องนั่งเล่นที่มาจากการต่อรอง การท้าทาย การขัดแย้ง และการยอมจำนนของแต่ละปัจเจกภายใต้กาลเทศะเดียวกัน โดยมีโทรทัศน์เป็นศูนย์กลาง และในบริบทของการเมืองในห้องนั่งเล่น ผู้ควบคุมสถานการณ์ของกิจกรรมก็คือผู้ที่อาศัยโทรทัศน์เป็นเทคโนโลยีแห่งการแสดงอำนาจ (exercise of power) อย่างไรก็ตาม คำถามว่าด้วยความสัมพันธ์เชิงอำนาจนี้ต้องมองออกเป็นสองส่วนคือ ปัจเจกใช้อำนาจอย่างไร และใครเป็นผู้แสดงอำนาจในห้องดูโทรทัศน์

เช่นเดียวกับกับตัวอย่างนี้ พี่สาวจันทร์มาลีไม่เคยแสดงการใช้อำนาจด้วยการแย่งรีโมตเพื่อเปลี่ยนช่องเลย แต่บางครั้งพี่จะบอกให้จันทร์มาลีช่วยเปลี่ยนช่องไปชมละครช่องอื่นที่ตนอยากดูบ้างตอนที่โฆษณา สิ่งที่เกิดขึ้นในครอบครัวของจันทร์มาลี ทำให้เห็นว่าถึงแม้พี่สาวหรือคนอื่นในครอบครัวจะไม่ได้เป็นคนครองรีโมตก็ตาม แต่ผู้มีศักดิ์อาวุโสกว่าจันทร์มาลีทั้งบ้านก็สามารถสั่งให้จันทร์มาลีเปลี่ยนช่องได้ ถ้าเขาต้องการ นี่คือการใช้อำนาจทางอ้อม ซึ่งทำให้เราเห็นถึง

ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างวัย คือเด็กกับผู้ใหญ่ สังคมไทยมีค่านิยมให้เด็กเคารพผู้ใหญ่และเช่นเดียวกันกับสังคมลาวที่ทำให้เราเห็นค่านิยมนี้ได้เช่นเดียวกันในขณะที่ชมละครโทรทัศน์

ลักษณะการคิดไตร่ตรอง (Reflexive) ในขณะที่ดูละครโทรทัศน์ไทยของวัยรุ่นนพศหญิงในเวียงจันทน์ จากการสัมภาษณ์พบว่า ส่วนมากกลุ่มตัวอย่างมีการคิดไตร่ตรองพิจารณาไปด้วยขณะที่ชมละคร แต่มักจะมีความรู้สึกคล้อยตามและเชื่อไปกับบทบาทของตัวละครที่แสดงในเรื่อง ถ้าตัวละครเศร้า ร้องไห้ ก็จะร้องไห้ เสียใจตามไปด้วย

“ขณะที่ดูละครไทยจะคิดไตร่ตรองไปด้วยเสมอ แต่บางทีก็คล้อยตาม อื่นไปกับบทที่เขาแสดงเศร้าเสียใจตาม ดีใจตามไปด้วยและบางครั้งก็มีความรู้สึกว่านี้ ตอนนี้เหมือนชีวิตของเราเลย ก็มีบางครั้งที่อยากเป็นเหมือนในละคร” (จันทร์มาลี, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

“คิดไตร่ตรองตามไปด้วยขณะที่ชม แต่ก็มีคล้อยตามและเชื่อไปกับบทของตัวละครในเรื่องเหมือนกัน รู้สึกว่าบางตอนมันเหมือนกับชีวิตของเราและบางทีก็ทำให้เราอยากเป็นอย่างตัวละครในเรื่องนั้น ๆ ด้วย” (ดวงใจ, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

“คิดไตร่ตรองขณะที่ชมละคร และคล้อยตามกับบทที่เขาเล่น จนบางร้องไห้ตามก็มีในระหว่างที่ดู เพราะบางครั้งมันเหมือนชีวิตตัวเอง” (พันธมณี, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

ผู้หญิงจัดได้ว่าเป็นเพศที่มีความอ่อนโยน อ่อนไหวง่าย มีอะไรมากระทบอารมณ์นิดเดียวก็ทำให้แสดงอาการหรือปฏิกิริยาตอบสนองออกมาโดยง่าย อย่างพันธมณี ที่บอกกับผู้วิจัยอย่างไม่เคอะเขินเลยว่า

“บางครั้งอินไปกับบทมาก จนร้องไห้ออกมาเลย เพราะว่าหนังมันเศร้ามาก เลยนะคะพี่ หนูสงสารนางเอกจริง ๆ ”

จะสังเกตได้ว่า การที่กลุ่มตัวอย่างร้องให้ตามนางเอกในละคร และบอกว่ามันเหมือนชีวิตตัวเองนั้น คือการ เอาตัวเองเข้าไปผูกกับตัวละคร การคิดแทนที่ คือการเอาตัวเองไปแทนตัวนางเอก เกิดการเปรียบเทียบประสบการณ์ชีวิตขึ้น ระหว่างเรื่องราวในละครและเรื่องราวจากชีวิตจริง ละครจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่สามารถรักษาความเป็นอิสระและประสบการณ์ที่สุดแสนจะเข้มข้นในชีวิตจริงของผู้ที่ชมด้วยการปลดปล่อยอารมณ์ออกมา การที่เธอกล่าวว่าสงสารนางเอกจนต้องร้องให้ตามนั้นอาจมีความหมายถึงการสงสารชีวิตของตนเองด้วยเป็นนัย ๆ

ช่วงเวลาที่ดี (Temporal Organization) ละครโทรทัศน์ไทยของวัยรุ่นเพศหญิงในเวียงจันทน์ จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์พบว่า วัยรุ่นเพศหญิงส่วนมากชอบดูละครโทรทัศน์ไทยช่วงละครหลังข่าวมากที่สุด คือตั้งแต่เวลา 20.00 – 23.00 นาฬิกา โดยพวกเธอให้เหตุผลเพียงเพราะว่า รู้สึกว่าละครหลังข่าวมีความสนุกมากกว่าละครช่วงอื่น ๆ อีกทั้งดารานำมาแสดงก็มีแต่ดาราน่าเป็นที่นิยมทั้งนั้น

กิจกรรม (Activities) ที่ทำระหว่างเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของวัยรุ่นเพศหญิงในเวียงจันทน์ จากการสังเกตการณ์พบว่า วัยรุ่นหญิงส่วนมากนิยมแ่ยมอเตอร์ไซด์กับคนที่บ้านในระหว่างที่ชมละครโทรทัศน์ไทย นอกจากนั้นยังพบว่ามีกิจกรรมการอ่านหนังสือเรียน ทานข้าว ฟังเพลง วิวาหารวีจาร์มี มีเพียงจันทร์มาลี คนเดียวเท่านั้นที่ไม่ยอมทำกิจกรรมอย่างอื่นเลยระหว่างที่ชมละครไทย จันทร์มาลีบอกว่า เธอต้องการชมเรื่องที่เธอชอบอย่างตั้งใจ จะไม่มีการทำกิจกรรมอื่นในขณะนั้นถ้าเป็นละครเรื่องที่เธอโปรดปราน

วัยทำงาน

วัยทำงานเพศชายในเวียงจันทน์ ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 22-59 ปี

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์กลุ่มตัวอย่างวัยทำงานเพศชาย พบว่าส่วนมากไม่มีความสนใจในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย (Attention) ด้วยตนเอง แต่จะดูพร้อมกับทุกคนในครอบครัว ในห้องนั่งเล่น เพราะมีโทรทัศน์สีเครื่องเดียว พร้อมกันนั้นผู้วิจัยพบว่าในหลาย ๆ บ้านของกลุ่มตัวอย่างนอกจากจะพบว่าขนาดของโทรทัศน์ที่ส่วนมากมีขนาดตั้งแต่ 20 นิ้วขึ้นไปและเป็นทีวีสีแล้ว ยังพบอุปกรณ์เครื่องเล่นวีดีโอ ซีดี และเครื่องเสียงวางไว้เป็นชุดบนชั้นเดียวกับโทรทัศน์อีกด้วย ทำให้เราเห็นได้ว่าปัจจุบันคนลาวมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

“ไม่ได้เปิดเอง แต่จะดูกับครอบครัวที่ห้องรับแขก เพราะทุกคนต่างเลิกทำงาน กลับมาบ้าน ที่บ้านมีทีวีอยู่เครื่องเดียวจึงตั้งไว้ที่ห้องรับแขก ถ้าถามว่าดูแบบ จดจ่อไหม ก็เอาแน่ไม่ได้เพราะถ้าหนังเรื่องไหนดี สนุกน่าดู ก็ดูนานและ ตั้งใจ ปกติจะไม่ชมละครช่องเดียวตลอดถ้าโฆษณาที่กดใส่ช่องอื่น ส่วนใหญ่ ชอบละครช่อง 3 แต่ถ้าอยากดูเพิ่มเติมก็ฟังจากเพื่อนบ้านที่เขาติดตามหรือ ซื้อหนังสือพิมพ์ลาวมาอ่าน” (นาย, สัมภาษณ์ มกราคม 2544)

จากคำสัมภาษณ์ของนาย ทำให้เห็นถึงความสามารถในการแสวงหาข้อมูล ซึ่งนายมัก ติดตามจากเพื่อนบ้าน หรือการซื้อหนังสือพิมพ์มาอ่าน จากผลการศึกษาผู้ชาย ส่วนใหญ่ติดตาม ละครที่เขาชื่นชอบทางสื่อสิ่งพิมพ์ แน่แน่นอนว่าเป็นด้วยเหตุนี้เพราะสื่อสิ่งพิมพ์มีคุณสมบัติเพื่อการ อ่าน การอ่านสามารถสร้างโลกส่วนตัว ทำให้คุณเป็นอิสระจากบุคคลภายนอก และที่สำคัญขณะที่ คุณหยิบหนังสือพิมพ์ขึ้นมาอ่าน ไม่มีใครทราบได้แน่ว่าคุณกำลังอ่านอะไร นี่คือเหตุผลที่ผู้ชายส่วน ใหญ่ใช้วิธีการอ่าน เพราะหนังสือพิมพ์ หรือข่าวการเมือง มักเป็นของผู้ชาย แต่ผู้ชายก็ยังจะอ่าน ตรงนี้เป็นเพราะกำบังเพื่อไม่ให้บุคคลอื่นรู้ว่า เขากำลังติดตามสื่อละครที่เชื่อกันว่าเป็นสารสำหรับ ผู้หญิงอยู่นั่นเอง

“ส่วนมากไม่ได้เปิดดูเอง เพราะลูกจะเป็นคนเปิด เลือกลูก ก็ต้องดูตามลูก เวลา ดูก็ดูกับครอบครัวที่ห้องนั่งเล่น ดูไปกินข้าวไป ไม่เคยชมแบบจดจ่อ และไม่ได้ชม ช่องเดียวตลอด บางครั้งก็ดูช่อง 3 บางครั้งก็ดูช่อง 5 แต่ก็ไม่ใช่ว่าช่องอื่นไม่ดี รวม แล้วดีทุกช่อง แต่ส่วนใหญ่ดูช่อง 3 กับช่อง 5 และถ้าดูช่วงที่กำลังติดตามอยู่ไม่ทัน ก็ถามลูกเพราะลูกจะติดตามมากกว่าตัวเอง” (จินดา, สัมภาษณ์ มกราคม 2544)

“ไม่ได้เลือกรับชมด้วยตนเอง ดูพร้อมกับทุกคนในครอบครัวหรือ ดูกับพี่น้องเวลา หยุดงาน เวลาดูจะดูแบบผ่าน ๆ ถ้าโฆษณาจะเปลี่ยนช่องอื่น ชอบช่อง 7 และ ช่อง 5 มากที่สุดเพราะรับได้ ช่อง 3 ลายดูไม่ได้เลย ไม่รู้เรื่องได้ยินแต่เสียง ถ้า อยากรู้ละครที่เราชอบมาก ก็อ่านหนังสือพิมพ์บ้างคุยกับเพื่อนที่ทำงานบ้างเวลา ทำงาน” (สุวงศ์, สัมภาษณ์ มกราคม 2544)

ผู้วิจัยพบว่า ที่บ้านของคุณสุวงศ์ ซึ่งเป็นบ้านปูน 2 ชั้น มีการจัดสวนหน้าบ้านและปลูก ดอกไม้หลากสีสวยงาม แต่บ้านนี้ไม่ได้ติดจานดาวเทียม และทำให้ช่อง 3 ไม่สามารถรับสัญญาณ จากเมืองไทยได้ชัด ภาพที่คุณสุวงศ์เปิดให้ผู้วิจัยดู เป็นภาพที่พรำมัว มีคลื่นเป็นเส้นใยเฝ้ามองมา คุณ

สูงค์บอกกับผู้วิจัยว่า อยากจะติดจานดาวเทียมเหมือนกัน แต่ไม่มีเงิน ก็เลยไม่ได้ดูละครช่อง 3 เปิดมาที่ไรก็ได้ยินแต่เสียง มีบางวันถ้าคลื่นดี ๆ ก็ พอดูได้บ้างแต่คลื่นมันไม่ได้ดีทุกวัน เวลาดูก็ไม่สนุก เพราะมันไม่ได้ดูอย่างต่อเนื่อง เลยชอบดูละครช่อง 7 กับช่อง 5 มากกว่า

จาก 3 ใน 7 คนวัยทำงานเพศชายมีพฤติกรรมในการดูละครไทยแบบผ่าน ๆ แต่อีก 3 คน ตั้งใจดู ที่เหลืออีก 1 คน ให้เหตุผลว่า ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องของตอนนั้น ๆ ถ้าตื่นตื่น เป็นฉากบู๊ยิงกันก็ ตั้งใจดูจ่อ ทั้งหมดชอบเปลี่ยนช่องสลับไปมาถ้ามีโฆษณา หากต้องการติดตามละครที่ตนชื่นชอบ ส่วนมากจะใช้วิธีการอ่านจากหนังสือพิมพ์ลาว ถามลูก ฟังจากเพื่อนบ้าน คุยกับเพื่อนที่ทำงาน หรือไม่ก็ดูจากตัวอย่างละครตอนต่อไปในท้ายเรื่อง และจากวัยทำงานเพศชาย 5 ใน 7 คน มีรสนิยมชอบชมละครช่อง 3 โดยให้เหตุผลว่าละครส่วนมากเป็นแนวรัก เบาทมอดดี และเล่นหลายชั่วโมงนานกว่าช่องอื่น ๆ

ลักษณะการคิดไตร่ตรอง (Reflexive) ในขณะดูละครโทรทัศน์ไทยของวัยทำงานเพศชาย ในเวียงจันทน์ พบว่า ส่วนมากขณะที่ชมละครโทรทัศน์ไทยมีการคิดไตร่ตรองพิจารณาไปด้วยว่า อะไรดีไม่ดี ควรทำไม่ควรทำ แต่บางครั้งก็คล้อยตามไปกับบทบาทของตัวละครที่แสดง จนคิดอยากจะเป็นเหมือนตัวละคร เพราะบางตอนของละครเป็นเหมือนชีวิตของตนเอง อยากเล่นแทน แต่ทำไม่ได้

“จะคิดไตร่ตรองไปด้วยขณะที่ชม คอยลุ้นว่าพระเอกหรือผู้ร้ายจะมีบทบาทหัก หายกันอย่างไร บางครั้งคล้อยตามอยากเป็นเช่นในละคร เพราะการเล่นของ ดาราสมบทบาทดี จนทำให้เรารู้สึกอยากเป็นอย่างตัวละครบางเรื่องก็เหมือนชีวิต ของตัวเอง” (บพิต, สัมภาษณ์ มกราคม 2544)

ที่เรากล่าวกันว่า การดูโทรทัศน์เป็นกิจกรรมทางสังคม คงจะใช้กับคุณบพิตไม่ได้ เพราะ เขาชอบดูละครคนเดียว และจากการสอบถามคนในครอบครัว ของคุณบพิตก็สามารถยืนยันได้ว่า เขาชอบดูละครคนเดียว เพราะดูหลายคนแล้วไม่รู้เรื่อง ไม่มีสมาธิในการชม ที่เป็นเช่นนี้ได้เพราะ คุณบพิตเป็นหัวหน้าครอบครัว เวลาที่จะดูละคร เขาจะให้ภรรยาและลูกเข้าไปดูอีกเครื่องในห้องนอน ครอบครัวคุณบพิตมีกัน 3 คน พ่อแม่ลูก ภรรยาเป็นแม่บ้าน มีลูกชาย 1 คน อยู่ในวัย 10 ขวบ ภรรยาของคุณบพิต กล่าวว่า “เวลาดูละครต้องดูคนละครึ่งเรื่อง ไม่งั้นก็แย่งกันดู แต่ถ้ารายการอื่น เช่น ข่าว เกมสโรว์ในวันหยุด เราก็ดูด้วยกันที่ห้องรับแขก เพราะทีวีในห้องนอนจะมีขนาดเล็กกว่าข้างนอกมาก”

“ดูไปได้ตรงไปด้วย ถ้าตอนไหนไม่ดีหรือตอนไหนดีก็เก็บมาพิจารณา แต่ถ้าว่าจะคล้อยตามก็ไม่ได้คิดเท่าไร เพราะเป็นแค่ตัวละครแสดงใหญ่เฉย ๆ อีกอย่างก็เป็นข้อคิดว่าอะไรดีมาน้อย ให้เราารู้เกี่ยวกับตัวละครแสดงให้ดู ในระหว่างที่ดู ถ้าตัวละครเป็นคนรวย ก็คิดอยากเป็นคนรวยเหมือนตัวละครแสดง” (จินดา, สัมภาษณ์ มกราคม 2544)

เราจะเห็นว่าละคร ก็สามารถทำให้ผู้ชายปลดปล่อยจินตนาการได้ และผู้ชายก็สามารถมีความสุขได้ด้วยการแอบเอาตัวเองเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของละคร เพื่อต่อต้านหรือยอมรับเงื่อนไขทางสังคมที่ผ่านมาจากละคร ผู้วิจัยพบว่าผู้ชายก็แอบมีความสุขระหว่างการดูละครไม่น้อย ผู้ชายหลายคนในครัวเรือนที่ผู้วิจัยไปสังเกตการณ์ มักมีปฏิริยาตอบสนองที่รุนแรง ถ้าเนื้อเรื่องตอนนั้นเป็นตอนที่ต้องต่อสู้กัน แต่ถ้าเป็นตอนที่พระเอกจะหอมแก้มนางเอก เข้าได้เข้าเซ็ม ก็มักจะมีเสียงเชียร์ตามมา พร้อมกับยิ้มกันแก้มปริทั้งครัวเรือน

การต่อสู้ในละครสามารถพัฒนาเป็นการพนันได้ในพริบตา เมื่อพี่ชายเล่นทายกันกับน้องชายว่า ให้ทายว่าใครจะยิงก่อน โจรหรือพระเอก เท่านั้นเองบรรยากาศของการพนันก็เริ่มต้นขึ้น ความจริงผู้วิจัยว่าคนไทยมีนิสัยชอบการเสี่ยงทายมาก อย่างเช่น การเล่นหวย หรือเสี่ยงเซียมซี แต่ที่ประเทศลาวผู้วิจัยว่าก็น่าที่จะไม่แพ้กัน เพราะขนาดการดูละคร ผู้ชายยังสามารถนำมาเป็นเรื่องของการพนันได้ อาจคุ้นเคยมาจากการต่อมวยเวลาที่ดูในโทรทัศน์ คุณจินดาบอกกับผู้วิจัยว่า เป็นเรื่องธรรมดาของคนที่นี่ ดูมวยชกกัน ก็พนัน มีการแข่งขันเตะฟุตบอล ก็พนันกัน

ช่วงเวลาที่อยู่ (Temporal Organization) ละครโทรทัศน์ไทยของวัยทำงานเพศชายในเวียงจันทน์ พบว่า วัยทำงานเพศชายชอบดูละครโทรทัศน์ไทยในช่วงเย็นเรื่อยไปจนถึงละครหลังข่าว แล้วจึงเข้านอน ส่วนมากมีความคิดเห็นว่าการดูละครไทยไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตแต่อย่างใด

กิจกรรม (Activities) ที่ทำระหว่างเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของวัยทำงานเพศชายในเวียงจันทน์ พบว่า ส่วนมากมักนั่งสูบบุหรี่ หรือนั่งมวนยาเส้นไปด้วยในระหว่างที่ดู นอกจากนั้นยังมีการทานข้าว นั่งดื่มเครื่องดื่มกับครอบครัว หรือเล่นกับลูก ๆ

จากการสังเกตการณ์ พบว่า ผู้ชายในวัยทำงานแทบทุกคน จะต้องสูบบุหรี่ หรือนั่งมวนยาเส้นระหว่างที่ดูละครไทย นั่งดูที่มุมใดมุมหนึ่งของห้องนั่งเล่น และนั่งดูอย่างเรียบร้อย ผิดกับผู้หญิงที่มักจะต้องมีกิจกรรมอย่างอื่น มากกว่า 1 กิจกรรมต่อคน ที่ทำระหว่างการดูละครโทรทัศน์ไทย อย่างน้อยก็ต้องมีการวิพากษ์วิจารณ์ ทานขนม อ่านหนังสือ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย แต่กระนั้นก็ยังสามารรถมีความตั้งใจและเก็บรายละเอียดของละครได้ดีและมากกว่าผู้ชาย

วัยทำงานเพศหญิงในเวียงจันทน์ ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 22-59 ปี

ส่วนมากมีความสนใจในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย (Attention) ด้วยตนเอง เฉพาะในกลุ่มคนวัยทำงานที่อายุไม่มากหรือยังไม่มีครอบครัว ส่วนพวกที่มีครอบครัวเป็นแม่บ้านแล้ว มักจะถูกลูก ๆ แย่งเปิด ต้องตามใจลูกหรือไม่ก็สามี แต่ทั้งหมดส่วนมากจะดูพร้อมกับทุกคนในครอบครัว ที่ห้องนั่งเล่น เพราะมีโทรทัศน์เครื่องเดียว

“ส่วนมากลูก ๆ หลาน ๆ เปิดให้ดู ถ้าจะเปิดเองกลัวว่าจะกดผิด กดถูก ของจะเสียเพราะเปิดไม่เป็น” (ปราณี, สัมภาษณ์ กุมภาพันธ์ 2544)

นี่เป็นกรณีที่ทำให้เห็นว่าโทรทัศน์ซึ่งจัดว่าเป็นสื่อเทคโนโลยีทันสมัย เทคโนโลยีกับ ผู้สูงอายุเป็นของไม่คู่กัน ผู้สูงวัยมักไม่สนใจเทคโนโลยี และไม่ชอบการเรียนรู้ของใหม่ ฉะนั้นการใช้เทคโนโลยีจึงกลายเป็นเรื่องสำหรับคนที่มีอายุน้อยกว่าไปโดยปริยาย

รูปแบบในการดูละครไทยของคนในวัยทำงานเพศหญิงลาว จะชอบดูแบบตั้งใจจดจ่อกับเนื้อเรื่องนั้น ๆ ยิ่งถ้าเรื่องไหนสนุกมากยิ่งตั้งดูมาก แต่พฤติกรรมการดูจะไม่ดูช่องเดียว ชอบเปลี่ยนช่องสลับไปมาเวลามีโฆษณา จะเปลี่ยนไปดูละครช่องอื่น ช่องที่ชอบดูมากที่สุด คือละครช่อง 3 รองลงมาคือ ช่อง 7 และ ช่อง 5 ตามลำดับ โดยให้เหตุผลว่าเพราะมันชัด รับได้ชัดมากกว่า ช่องอื่น ปลายจนมองไม่รู้เรื่องว่าคนไหนแสดงเป็นตัวไหน

“เปิดดูละครไทยด้วยตนเอง เพราะละครไทยมีอะไรที่หลากหลาย มีหลายแบบให้ดู มีทั้งactivities ให้กับคนดู เลยดูละครไทย ให้ความรู้เยอะ ส่วนมากดูอยู่ที่ห้องนั่งเล่นกับน้องที่บ้าน ไม่ได้ติดจาดาวเทียม เวลาดูใจจดจ่อว่าใครเล่นเป็นพระเอก นางเอก ชอบดูที่บทบาทของตัวละคร ชอบดูช่องเดียวตลอด ชอบละครช่อง 3 มากที่สุด เพราะมีแต่ดาราที่เราชอบ ช่อง 7 ไม่ค่อยดู ถ้า

อยากรู้เพิ่มเติมก็อ่านเดลินิวส์ที่ โรงแรม” (ฤทธิธิดา, สัมภาษณ์ กุมภาพันธ์ 2544)

และถ้าอยากรู้เรื่องเกี่ยวกับละครที่ชื่นชอบมาก กลุ่มตัวอย่างจะมีวิธีการในการหาข้อมูล โดยการอ่านจากหนังสือพิมพ์ไทย เช่น เดลินิวส์ นอกจากนั้นใช้วิธีการรอดูจากละครตัวอย่าง หรือข่าวสังคมบันเทิง บ้างก็ถามเพื่อนที่ดูช่องเดียวกัน บางคนชอบหานิตยสารมาอ่าน เช่น ดาราภาพยนตร์ ชีวิตรัก ปลื้ม ทิวพูล ซึ่งจะมีทั้งแบบยืมจากเพื่อน เช่าจากร้าน และหาซื้อเอง

“เปิดดูด้วยตนเอง ดูคนเดียว และถ้าชอบก็จะตั้งใจดูมากเป็นพิเศษ ไม่ชอบดูช่องเดียวชอบเปลี่ยนช่องไป3-5-7 ชอบละครช่อง 3 มากที่สุด การติดตามจะอ่านจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หรือนิตยสารชีวิตรัก” (มายมณี, สัมภาษณ์ กุมภาพันธ์ 2544)

ผู้วิจัยพบว่า การแสวงหาสื่อเพื่อตอบสนองความต้องการที่จะรับรู้เรื่องราวของละครไทยเพิ่มเติมในกลุ่มตัวอย่างของวิทยานิพนธ์นั้น น่าประทับใจมาก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความกระตือรือร้นมากที่สุดในการติดตามกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีการใช้สื่อทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง มีขีดความสามารถทางภาษาสูง สามารถอ่านภาษาไทยได้

ภาพที่ 16 บรรยากาศขณะสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในวิทยานิพนธ์ที่โรงแรมลาว พลาซ่า

ทุกวันสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานโรงแรมที่ลาว พลาซ่า พวกเขาจะตอบว่าได้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ซึ่งมาจากเมืองไทยทุกวัน นอกเหนือจากการอ่านข่าวทั่วไปแล้ว พวกเขาไม่

ลึ้มที่จะอ่านละครตอนต่อไป เพราะเนื้อเรื่องละครในหนังสือพิมพ์จะทำให้ผู้อ่านรู้ล่วงหน้า แปลว่า ผู้รับสารกลุ่มนี้มีความสุขกับละครไทยมาก เพราะมีทั้งการเสพจากการอ่านและการดูทางโทรทัศน์

เอียน เอ็ง (1985) ให้แง่มุมที่ลึกกว่าในเรื่องของความสุขที่ได้จากการเสพสื่อ โดยชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงที่เป็นผู้ชมสามารถมองเห็นถึงเรื่องการวาดรูปลักษณะของผู้หญิงให้ออกมาในรูปของผู้ที่อ่อนแอก็จริง แต่ในขณะเดียวกันก็ยังสามารถที่จะสนุกไปด้วยได้ และอะไรที่ทำให้รายการนี้สนุกสำหรับผู้หญิง

เอ็ง ชี้ให้เห็นว่า กฎเกณฑ์สำคัญของการเข้าใจว่าทำไมรายการโทรทัศน์นี้ถึงทำให้ผู้ชมทั้งที่ น่าจะต่อต้านกลับสนุกได้ ก็เพราะเขาได้จัดว่ารายการเช่นนี้เป็นจินตนาการที่นำมาหักจรรยา จินตนาการที่เฟริศแพ้วที่แตกต่างออกไปจากเรา ที่ทำให้ปัญหาทางสังคมต่าง ๆ สามารถแก้ไขได้

ลักษณะการคิดไตร่ตรอง (Reflexive) ในขณะดูละครโทรทัศน์ไทยของวัยทำงานเพศหญิง ในเวียงจันทน์ พบว่า ขณะที่คุณละครจะคิดไตร่ตรองไปด้วยแต่จะอินมากกับบทบาทของนักแสดงที่ เล่นอยู่ในละคร ถ้าแสดงบทเศร้าน่าสงสารก็ร้องไห้ตาม ถ้าตลก สนุกดี ก็หัวเราะ

“บางครั้งก็คิดไตร่ตรองไปด้วย แต่บางครั้งก็ไม่คิดบางครั้งก็ อินมากคล้ายตาม ขนาดร้องไห้ เรื่องเศร้าก็ร้อง เพราะบางทีเผลอคิดไปว่ามันเหมือนชีวิตเราเลย หรือบางทีก็อยากให้เราเป็นอย่างตัวละคร บางเรื่องสอนให้เราคิดว่าเป็นอย่างนั้น อย่างนี้” (กาบแก้ว, สัมภาษณ์ กุมภาพันธุ์ 2544)

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างต่างให้เหตุผลว่า เนื้อหาละครส่วนใหญ่จะโดนใจหรือมีลักษณะของเนื้อ เรื่องที่มีส่วนคล้ายหรือเหมือนกับชีวิตจริงของตัวเอง หรือบางเรื่องเป็นเรื่องที่นางเอกแสดงเป็นคน รวย มีรถขับ แต่งตัวสวย ก็มีความรู้สึกอยากมีบ้าง จนบางทีอยากให้ตัวเองไปเป็นอย่างในละคร แต่ถ้าผิวดำริตประเพณีลาวก็ไม่อยากเป็น การไตร่ตรองหรือมีวิจารณญาณขณะดูทำให้ได้แง่คิด หลากหลายทั้งดีและไม่ดี ที่ควรนำมาประพฤติปฏิบัติ

“ไตร่ตรองไปด้วยขณะที่ชม ไตร่ตรองว่าสิ่งใดควรเอาอย่างหรือไม่ แต่จะคล้าย ตามมากโดยเฉพาะอยากเป็นคนรวยมีเงิน เหมือนดาราที่แสดงเป็นคนรวยมี ฐานะดี มีรถขับ ความรู้สึกขณะที่ดูจะรู้สึกถ้าบทไหนดีก็อยากเป็นเช่นในหนังอยู่

เหมือนกัน แต่ถ้าบทไหนผิดจารีตประเพณีลาวก็ไม่อยากเป็น”(เวียงคำ, สัมภาษณ์ กุมภาพันธุ์ 2544)

“ อินกับบตละคร มีอารมณ์ร่วมมากเพื่อรสชาติในการชม เลยกกลายเป็นว่าเวลาดูละครไทยจะคล้อยตาม เวลาที่เขาร้องให้เรากร้องให้ด้วย อินมาก ..คิดว่าถ้าเอาชีวิตไปเปรียบเทียบกับนางเอก ถ้าเราเป็นอย่างนั้นก็คงดี อยากเป็นแบบเขา” (ธิดาสวรรค์, สัมภาษณ์ กุมภาพันธุ์ 2544)

ช่วงเวลาที่ดี (Temporal Organization) ละครโทรทัศน์ไทยของวัยทำงานเพศหญิงในเวียงจันทน์ พบว่า วัยทำงานเพศหญิงชอบดูละครโทรทัศน์ไทยในช่วงละครหลังข่าวมากที่สุด แต่ก็มีบ้างที่ดูละครตั้งช่วงเย็นหลังกลับมาจากการทำงาน

กิจกรรม (Activities) ที่ทำระหว่างเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของวัยทำงานเพศหญิงในเวียงจันทน์ พบว่า ส่วนมากชอบ ทานข้าว และวิพากษ์วิจารณ์ขณะที่ชม รวมทั้งการแย่งรีโมตเพื่อแย่งกันเปลี่ยนช่องละคร นอกจากนั้นจะมีกิจกรรมอื่น ๆ เช่น อ่านหนังสือ ทำงานบ้าน เล่นกับลูกทานขนมของขบเคี้ยว และทานหมาก

ของขบเคี้ยวที่เราอาจคิดว่าเป็นมันฝรั่งทอด ที่ผู้รับสารลายนิยมนั้นไม่ใช่ เพราะผู้วิจัยพบว่าบางที่สมาชิกในบ้านก็ทานข้าวจี๊ ระหว่างการดูละคร ข้าวจี๊ คือ ข้าวเหนียวที่นำมาปั้นเป็นรูปแบน ๆ เหมือนชั้นทอดมันแต่ขนาดหนากว่า เสร็จแล้วนำมาชุบไข่ หรือทอดด้วยน้ำปลาร้าก่อนที่จะนำไปปิ้งบนเตาถ่านที่มีความร้อนไม่มากจนเกินไป บางที่อาจนำไปทอดในน้ำมันก็ได้ มีรสชาติอร่อยดี หอมและมัน แต่ทานไปชิ้นเดียวก็อิ่มแล้ว จากสิ่งที่เห็นทำให้ทราบ ว่าวัฒนธรรมในการกินระหว่างดูของคนในประเทศลาวกับคนที่ประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคล้ายคลึงกัน แต่ส่วนมากข้าวจี๊จะนิยมรับประทานในตอนเช้ามากกว่า

วัยผู้สูงอายุ

วัยผู้สูงอายุเพศชายในเวียงจันทน์ ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป

พบว่าวัยผู้สูงอายุเพศชาย มีความสนใจในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย (Attention) ด้วยตนเอง แต่มีพฤติกรรมการดูแบบผ่าน ๆ เนื่องจากดูไปทำงานไป ดูคนเดียวที่ห้องนั่งเล่น เพราะอาศัยอยู่คนเดียวดูไม่ได้อยู่ด้วย มีโทรทัศน์เครื่องเดียว ไม่ชอบดูช่องเดียวตลอด บางทีก็ 7 บางทีก็ 3 ชอบไอทีวี เพราะมันชัดที่สุด ช่อง 5 ไม่ชัดต้องปรับเสาอากาศ ถ้าอยากรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับละคร จะใช้วิธีการอ่านหนังสือพิมพ์

ลักษณะการคิดไตร่ตรอง (Reflexive) ในขณะดูละครโทรทัศน์ไทยของวัยผู้สูงอายุเพศชายในเวียงจันทน์ พบว่า ขณะที่ดูละครไม่เคยคิดไตร่ตรองเลย จะคล้ายตามเพราะดูให้มันสนุกเฉย ๆ และไม่คิดอยากจะทำให้ตัวเองเป็นเหมือนในละครด้วย

ช่วงเวลาที่ดี (Temporal Organization) ละครโทรทัศน์ไทยของวัยผู้สูงอายุเพศชายในเวียงจันทน์ พบว่า ชอบดูละครช่วงบ่าย คือช่วงเวลา 12.00 – 15.00 นาฬิกา เนื่องจากว่าเป็นเวลากลางวันหยุดพักทานข้าว และผ่อนคลายด้วยการดูละครไปในตัว ช่วงเวลานี้จึงได้ดูนานเป็นพิเศษ

กิจกรรม (Activities) ที่ทำระหว่างเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของวัยผู้สูงอายุเพศชายในเวียงจันทน์ พบว่า ชอบทำงานไปด้วยขณะที่ชมละคร เนื่องจากว่าเป็นการทำงานที่บ้านของตัวเอง คุณลุงกล่าวว่าไม่ค่อยได้ดูละครมากนัก ไม่ค่อยสนใจแต่ชอบดูข่าวมากกว่า ชอบการเสนาข่าวของไอทีวี ที่ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์

วัยผู้สูงอายุเพศหญิงในเวียงจันทน์ ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป

พบว่าวัยผู้สูงอายุเพศหญิงไม่มีความสนใจในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย (Attention) ด้วยตนเอง เพราะลูกเป็นคนเปิด แต่ถ้าดูคนเดียวจะได้เปิด เนื่องจากที่บ้านมีโทรทัศน์ทุกห้อง ตอนดูจะตั้งใจดูมาก ชอบละครช่อง 3 เพราะว่ามันชัดที่สุด ดาราไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเลือกชม และถ้าอยากรู้เรื่องเกี่ยวกับละครที่ตนเองชื่นชอบจะมีวิธีการรอดูจากตัวอย่างละครตอนท้ายเรื่อง

ลักษณะการคิดไตร่ตรอง (Reflexive) ในขณะดูละครโทรทัศน์ไทยของวัยผู้สูงอายุเพศหญิงในเวียงจันทน์ พบว่า ขณะที่ดูละครจะคิดไตร่ตรองไปด้วยว่าอะไรดี ภูมิดี แต่ไม่ค่อยตาม เพราะรู้ว่ามันคือละคร

ช่วงเวลาที่ดี (Temporal Organization) ละครโทรทัศน์ไทยของวัยผู้สูงอายุเพศหญิงในเวียงจันทน์ พบว่า ชอบดูละครโทรทัศน์ ดูได้ทั้งวัน ถ้าว่างเมื่อไหร่จะต้องดู โดยเริ่มดูตั้งแต่ละครช่วงเช้า เรื่อยไปจนถึงละครหลังข่าว คิดว่าไม่มีผลกระทบอะไรกับการดำเนินชีวิต เพราะละครมีทั้งประโยชน์และโทษอยู่ในตัวของมันอยู่แล้ว

กิจกรรม (Activities) ที่ทำระหว่างเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของวัยผู้สูงอายุเพศหญิงในเวียงจันทน์ พบว่า ไม่ได้ทำกิจกรรมอย่างอื่น เพราะตั้งใจชมแบบจดจ่อ

จากการสังเกตการณ์ผู้วิจัยพบว่า บ้านส่วนใหญ่ที่นี่เป็นบ้านปูนหลังใหญ่ ที่ภายในบ้านส่วนใหญ่นิยมตกแต่งด้วยไม้สัก ไม่ว่าจะเป็นพื้นบ้าน เสา หรือโต๊ะเก้าอี้ รวมถึงบาร์เคาน์เตอร์ มีการจัดสัดส่วนการใช้งานของห้องภายในบ้านอย่างลงตัว ลักษณะการใช้หลอดไฟ ถ้าเป็นบ้านที่มีฐานะอยู่ในชนชั้นสูงจะมีโคมไฟห้อยจากเพดาน พร้อมกับนั้นยังมีไฟดวงเล็กสี่เหลี่ยมที่สามารถปรับแสงของความสว่างได้ มีชุดโซฟาเบาะหนัง เครื่องเสียงชุดใหญ่ บางบ้านมีโฮมเธียเตอร์ แต่สำหรับบ้านที่มีฐานะอยู่ในชนชั้นกลางมักเป็นบ้านที่มีพื้นที่หรือบริเวณเช่นเดียวกันแต่ต่างกันบ้างเล็กน้อย สภาพตัวบ้านที่ลาวไม่แตกต่างจากไทยเท่าไร จะแตกต่างกันตรงเรื่องการตกแต่งภายใน ซึ่งส่วนใหญ่นิยมใช้ไม้ อันเนื่องมาจากประเทศลาวยังคงอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ และไม่มีราคาไม่แพงเมื่อเทียบกับฝั่งไทย

ผู้วิจัยจะสรุปให้เห็นภาพช่วงเวลาของการดูละครโทรทัศน์ และกิจกรรมที่ทำระหว่างดูโทรทัศน์ในรูปแบบตาราง เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจถึงสภาพการดูละครโทรทัศน์ของคนลาวในเวียงจันทน์ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงช่วงเวลาของกลุ่มตัวอย่างเพศชายดูรายการละครโทรทัศน์ไทย
ในเวียงจันทน์ (Temporal Organization)

ชื่อ	ละครช่วงเช้า 8.00-11.00	ละครช่วงบ่าย 12.00-15.00	ละครช่วงเย็น 16.00-19.00	ละครหลังข่าว 20.00-23.00
วัยรุ่นชาย			—	
1. คุณบุญอ้อม			—	
2. คุณสาริต			—	
วัยทำงานชาย				—
3. คุณนาย				—
4. คุณบพิต				—
5. คุณจินดา				—
6. คุณบัวแก้ว				—
7. คุณสุวงศ์				—
8. คุณบุญส่ง				—
วัยผู้สูงอายุชาย		—		
10. คุณสงวน		—		

ตารางที่ 9 แสดงช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงดูรายการละครโทรทัศน์
ไทยในเวียงจันทน์ (Temporal Organization)

ชื่อ	ละครช่วงเช้า 8.00-11.00	ละครช่วงบ่าย 12.00-15.00	ละครช่วงเย็น 16.00-19.00	ละครหลังข่าว 20.00-23.00
วัยรุ่นหญิง				
3.คุณจันทร์มาลี				—
4.คุณดวงใจ				—
5.คุณพันธ์มณี				—
6.คุณฟองสมุทร				—
วัยทำงานหญิง				
14.คุณกานแก้ว				—
15.คุณสมภาวี	—			
16.คุณวรรณ			—	—
17.คุณเวียงคำ			—	—
18.คุณทองคุณ			—	—
19.คุณชั้นทอง			—	—
20.คุณอรอนงค์			—	—
21.คุณปราณี			—	—
22.คุณมายมณี	—			
23.คุณฤทธิดา				—
24.ธิดาสวรรค์				—
25.คุณสำมะลี				—
26.คุณทอง				—
27.คุณพรวิไล				—
28.คุณอิงปิ่น				—
วัยชราหญิง				
30.คุณแม่โนช	—	—	—	—

จากตารางการดูละครโทรทัศน์ไทยของกลุ่มวัยรุ่นลาว พบว่า ละครได้เข้ามามีบทบาทในการจัดตารางการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นลาวแบบเงียบ ๆ โดยที่เขาไม่รู้สึกรู้สีกตัว กล่าวคือ ละคร ได้เข้ามาเป็นสื่อเพื่อให้พวกเขา และทุกคนในครอบครัวได้มานั่งอยู่รวม ในห้องเดียวกัน เพื่อที่จะมีกิจกรรมร่วมกัน นั่นคือ การชมละครเรื่องที่พวกเขาพร้อมกันเลือกที่จะดู

วัยรุ่นจะสามารถเปิดรับสื่อได้ต่อเมื่อเขากลับมาจากโรงเรียนแล้ว หลังจากกลับมา จะเปิดโทรทัศน์ เพื่อรับชมสิ่งต่าง ๆ ในวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน ในกลุ่มนี้พบความแตกต่างระหว่างเพศหญิงกับชายอย่างเห็นได้ชัดเจน ในเรื่องของความชอบในละคร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแบ่งช่วงเวลาของละครไว้ พบว่า วัยรุ่นชายชอบชมละครช่วงเย็น มากกว่าวัยรุ่นเพศหญิง ที่มีพฤติกรรมในการเปิดรับและชื่นชอบละครหลังข่าวมากกว่าวัยรุ่นเพศชาย

กลุ่มวัยทำงานเพศชายจะชอบเปิดละครโทรทัศน์ช่วงเย็นตั้งแต่ เวลา 17.00 นาฬิกาเป็นต้นไป เนื่องจากเป็นเวลาที่พวกเขาเลิกจากการทำงาน รูปแบบการเปิดรับชมละครไทยจะเปิดรับชมละครช่วงเย็นเรื่อยไปจนถึงละครหลังข่าว มีอยู่แค่ 2 คน เท่านั้นที่ดูแต่ละครช่วงเย็นไม่ดูละครหลังข่าว

ในกลุ่มวัยทำงานเพศหญิงจะสังเกตได้ชัดเจนมาก คือในกลุ่มที่เป็นคนทำงานจะมีลักษณะเหมือนคนทำงานเพศชาย คือ หลังจากเลิกงานกลับบ้านแล้วถึงมีโอกาสได้เปิดโทรทัศน์เพื่อรับชมละครโทรทัศน์ไทย จะเริ่มชมละครไทยตั้งแต่หลังเลิกงานจนถึงละครหลังข่าวและรายการอื่น ๆ ต่อจากนั้น ส่วนอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นกลุ่มพนักงานโรงแรมซึ่งอาจเลิกงานไม่เหมือนคนอื่น จะเห็นได้ว่าจะเลือกเปิดดูละครหลังข่าวเป็นต้นไปเรื่อย จนปิดสถานี

จากกลุ่มตัวอย่างมีอยู่แค่ 2 คน เท่านั้นที่ชอบดูละครช่วงเช้าเป็นที่สุด สำหรับคุณทองคุณเป็นคนเดียวที่ชอบดูละครตั้งแต่ช่วงเที่ยงเรื่อยมา เนื่องจากว่าคุณทองคุณมีอาชีพเป็นแม่บ้านรับจ้าง จึงมีโอกาสที่จะได้ดูละครไทยมากกว่าคนอื่น เพราะทำงานบ้านไปด้วยและดูไปด้วย

วัยผู้สูงอายุทั้งเพศชายและหญิง สามารถเห็นได้ชัดเจนถึงความแตกต่าง เนื่องจากว่าคุณลุงสงวนยังคงทำงานมีอาชีพซ่อมรถเปิดอยู่ที่บ้านของตนเอง คุณลุงเป็นชาวจีน นามสกุลแซ่ตี้ คุณลุงบอกว่ามาอาศัยอยู่ที่ประเทศลาวตั้งแต่เป็นเด็กตัวเล็ก ๆ และได้พบรักแต่งงาน กับสาวลาว ปัจจุบันภรรยาคุณลุงเสียไปแล้ว คุณลุงสงวนมีลูกชาย 1 คน แต่ตอนนี้ไม่ได้อยู่ด้วยกัน คุณลุงจึงไม่ได้สนใจทีวีมากนัก รวมทั้งไม่สนใจละครไทยด้วย แต่ก็เปิดรับชมเฉพาะตอนกลางวัน เนื่องจาก

เป็นเวลาพักทานข้าว แล้วก็เลยพักผ่อนดูละครนิดหน่อย ส่วนมากจะทำแต่งงาน บ้านของคุณลุง เป็นตึกแถวไม้ 2 ชั้น มีประตูหน้าบ้านแบบบานพับเปิดได้ทั้งหมดเหมือนบ้านสมัยโบราณ ที่บ้านคุณลุงจะมีทีวีอยู่เครื่องเดียว วางไว้ตรงห้องรับแขก ซึ่งก็คือตรงบริเวณกลางบ้าน มีโซฟา ชุดเก้าอี้ แต่บ้านโดยรวมก็ดูสะอาด ข้าวของเครื่องมีวางอย่างเป็นระเบียบ เมื่อถามถึงเรื่อง ผลกระทบของการดูละคร คุณลุงกล่าวว่า สำหรับตัวเองละครไทยไม่ได้มีผลกระทบอะไร คุณลุงก็มีเพื่อนหลายคนที่อยู่เมืองไทย แต่ไม่ได้ไปมาหาสู่กันแล้วเพราะแก่เฒ่า คุณลุงกล่าวว่าละคร ส่วนมากก็เอามาจากชีวิตจริง มีทั้งข้อดี ข้อไม่ดี ที่ทำให้เด็กสาวเลียนแบบได้

ส่วนคุณแม่โนช เป็นแม่บ้านเต็มตัว คุณแม่โนชเป็นอดีตข้าราชการรัฐ บ้านของคุณแม่โนช มีฐานะดี จัดว่าอยู่ในอันดับที่รวยกว่าได้ เพราะมีบ้านหลังใหญ่ปลูกด้วยไม้สักอย่างดีมีหลายหลัง ให้คนเช่า โดยเฉพาะให้เจ้าหน้าที่กระทรวงต่างประเทศของไทยเช่าและประเทศอื่น ๆ ก็มีเช่นกัน เนื่องจากคุณป้าเกษียณแล้ว จึงอยู่บ้านดูแลความเรียบร้อยของบ้านเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยคุณแม่โนชจะมีสาวใช้อีกคนคอยช่วยดูแลเรื่องการทำความสะอาด ที่บ้านข้าง ๆ ของคุณแม่โนชคือบ้าน ลูกสาว ซึ่งติดจานดาวเทียมอันใหญ่สามารถดูได้ทุกช่อง คุณแม่โนชเล่าว่า เนื่องจากบ้านแม่ไม่ได้ ติดดาวเทียม เวลาอยากดูช่องที่บ้านเรารับไม่ได้ก็เดินไปดูที่บ้านลูกสาว ซึ่งส่วนมากก็จะมีเวลาดู ละครไทยตลอดไม่จำกัด เพราะตอนนีว่างทุกวัน ถ้าว่างก็จะดู ในเรื่องของผลกระทบสำหรับตัวเอง คิดว่าไม่มีอะไร เพราะคิดว่าละครมันมีทั้งประโยชน์และโทษ ถ้าแสดงเป็นคนดีคนดูเขาก็ว่าดีด้วย

ตารางที่ 10 แสดงกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเพศชายทำระหว่างดูแลครอบครัวที่
ไทยของคนลาวในเวียงจันทน์ (Activities)

วัย/ชื่อ	กิจกรรม
วัยรุ่นเพศชาย 1. คุณบุญอ้อม 2. คุณสาธิต	ทำการบ้าน/ ตัดเครื่องตัด วาดรูป
วัยทำงานเพศชาย 3. คุณนาย 4. คุณบพิศ 5. คุณจินดา 6. คุณบัวแก้ว 7. คุณสูงศักดิ์ 8. คุณบุญส่ง 9. คุณสีขาวชู	สูบบุหรี่/ มวนยาเส้น เล่นกับลูก ทานข้าว/ สูบบุหรี่/ มวนยาเส้น ทานข้าว สูบบุหรี่/ มวนยาเส้น ทานข้าว/ สูบบุหรี่/ มวนยาเส้น ตัดเครื่องตัดกับครอบครัว/ สูบบุหรี่/ มวนยาเส้น
วัยชราเพศชาย 10. คุณสงวน	ทำงานซ่อมรถ ซ่อมกุญแจ

เรื่องกิจกรรมที่ทำระหว่างดูแลครอบครัวที่ไทยของคนลาวในเวียงจันทน์พบความแตกต่าง
ที่เห็นได้อย่างชัดเจนระหว่างเพศชายกับเพศหญิง กล่าวคือ เพศหญิงทุกวัยจะมีความตั้งใจชม
ละครอย่างจดจ่อ มีการวิพากษ์วิจารณ์ขณะชม แอ่งริโมตเพื่อเปลี่ยนช่อง ทานข้าว เหล่านี้เป็นการ
สร้างปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวโดยผ่านตัวละคร แต่สำหรับผู้ชายซึ่งก็นั่งดูอยู่ในบริบทเดียวกันนั้นจะ
สูบบุหรี่ หรือนั่งมวนยาเส้น หรือทำงานไปด้วยเสียส่วนใหญ่ ลักษณะกิจกรรมที่ทำจะน้อยอย่าง
กว่าเพศหญิง

ตารางที่ 11 แสดงกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงทำระหว่างดูแลครรภ์
ไทยของคนลาวในเวียงจันทน์ (Activities)

วัย/ชื่อ	กิจกรรม
วัยรุ่นเพศหญิง 1. คุณจันทร์มาลี 2. คุณดวงใจ 3. คุณพันธ์มณี 4. คุณพองสมุทร	ไม่ทำกิจกรรมอื่น ตั้งใจดู อ่านหนังสือเรียน/ แยกกันเปลี่ยนช่อง-แม่เป็นคนถือรีโมต ทานข้าว/ ฟังเพลง/ แยกรีโมตกันกับคนที่บ้าน วิพากษ์วิจารณ์ รีโมตเอง
วัยทำงานเพศหญิง 5. คุณกานแก้ว 6. คุณสมภาวี 7. คุณวรรณ 8. คุณเวียงคำ 9. คุณทองคุณ 10. คุณชั้นทอง 11. คุณอรอนงค์ 12. คุณปราณี 13. คุณมายมณี 14. คุณฤทธิดา 15. ธิดาสวรรค์ 16. คุณสำมะลี 17. คุณทอง 18. คุณพรวิไล 19. คุณอิงบัน	อ่านหนังสือ/ วิพากษ์วิจารณ์/ แยกรีโมต/ แยกกันเปลี่ยนช่อง วิพากษ์วิจารณ์/ ดืมเครื่องดื่ม/ แยกรีโมต/ แยกกันเปลี่ยนช่อง ทำงานบ้าน ทานข้าว/ ทำงานบ้าน ทานข้าว ทานข้าว ทานข้าว เล่นกับลูก ทานข้าว/ วิพากษ์วิจารณ์ ทานของขบเคี้ยว วิพากษ์วิจารณ์/ แยกกันเปลี่ยนช่องแต่ตนเองเป็นคนคุมรีโมต วิพากษ์วิจารณ์ นอนดูเฉย ๆ แต่ยายกับแม่เคี้ยวหมาก วิพากษ์วิจารณ์/ ทานของขบเคี้ยว-ผลไม้ ไม่ได้ทำกิจกรรมอื่น ตั้งใจนอนดูอย่างเดียว
วัยผู้สูงอายุเพศหญิง 20. คุณแม่โนช	ไม่ได้ทำกิจกรรมอื่น ตั้งใจชมจดจ่อ